

IN MEMORIAM

DOI

ВІДЧУТНА ВТРАТА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ НАУКИ: ПРОФЕСОР ЛЮБОМИР СЕНИК

Юрій ГОРБЛЯНСЬКИЙ

Як відомо представникам української наукової філологічної спільноти, Національної спілки письменників України і національно-патріотичному політичному істеблїшменту, 19 квітня 2021 р. на Личаківському цвинтарі відбувся чин похорону видатного літературознавця, критика, публіциста, письменника, громадського діяча, багаторічного працівника Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України, професора кафедри української літератури імені академіка Михайла Возняка, директора Інституту літературознавчих студій (до 2020 р.) Львівського національного університету імені Івана Франка Любомира Сеника (1930–2021), який відійшов у вічність 17 квітня 2021 р. на 91-му році життя.

* * *

Сеник Любомир Тадейович народився 26 червня 1930 р. в с. Чернихів Зборівського району на Тернопільщині. Він був доктором філологічних наук, професором, членом Національної спілки письменників України, дійсним членом Наукового товариства імені Шевченка. 1963 р. захистив кандидатську дисертацію “Роман Андрія Головка «Мати» в літературному процесі 20-х – початку 30-х років”. З 1964 року працював в Інституті

суспільних наук (тепер Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), а з 1996 – директором Інституту літературознавчих студій ЛНУ ім. Івана Франка. Також очолював літературознавчу комісію Наукового товариства імені Шевченка. Свого часу був активним громадсько-політичним діячем: 1990–1992 рр. – голова Львівської крайової організації Народного Руху, співредактор газети “Віче”. 1995 р. захистив докторську дисертацію “Український роман 1920-х років: проблема національної ідентичності”.

Професор Любомир Сеник був знаковою постаттю українського літературознавства та критики другої половини ХХ – початку ХХІ ст., автором понад 450 наукових праць, літературно-критичних статей та есе, у тому числі книг: “Роман Андрія Головка “Мати” (Київ, 1963); “Микола Хвильовий і його роман “Вальдшнепи” (Львів, 1994); “Климентій Шептицький – слуга Божий” (Львів, 1997; у співавторстві з Н. Пікулик); “Роман опору. Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності” (Львів, 2002); “Студії ліричної драми Івана Франка “Зів’яле листя” (Львів, 2007), “Доба розстріляного відродження. Роман опору. Національна ідентичність. Література в час тоталітаризму” (Львів, 2016), книги публіцистики “De rebus publicis. Статті та есе” (Львів, 2007) та ін.

Упродовж останніх трьох десятиліть Любомир Сеник інтенсивно реалізовував себе й у галузі художнього слова: опублікував численні *книги повістей і новелістики*: “На червоному полі” (Львів, 1998), “Трамонтана” (Львів, 2003), “У просторі розп’яття” (Львів, 2008), “Палаюча троянда” (Львів, 2015), “Таємниця. Новели, повість” (Львів, 2017); *5 романів*, зокрема, “Ізійди, сатано!” (Париж; Львів; Цвікау, 2000), “Парабола” (Львів, 2005), “Сьома брама” (Ужгород, 2007), “Райський світ. Фантастичний роман” (Львів, 2017); близько десятка *поетичних збірок* – “Таїна” (Ужгород, 2009), “Тремтлива далечінь” (Ужгород, 2010), “Містерійні видива” (Львів, 2013), “Розкрилля” (2014), “Vita aeterna” (“Життя вічне”; Львів, 2017), “Осені покоси” (Львів, 2018) та ін. Лейтмотивні теми його поезії та художньої прози – героїчна боротьба УПА, психологічний аналіз нашого сучасника у складних обставинах становлення української національної держави, драматизм повсякденного людського буття, парадокси інтимної чуттєвості тощо. У художній творчості Любомир Сеник постає як творча особистість із неповторними стилістичними обертонами та евристичною вибагливістю епічних сюжетів і ліричних настроїв. Його творче і життєве кредо можна окреслити словами з новели “На озера” професорового улюбленого письменника М. Хвильового: “А втім, життя таке барвисте, що кожному своя путь...”

Професор Любомир Сеник досліджував історію й теорію української літератури ХІХ–ХХ ст., зокрема творчість І. Франка, художню прозу доби “розстріляного відродження” (М. Хвильовий, М. Івченко, М. Могілянський, А. Головка та ін.). За об’єктивне висвітлення історії української літератури першої половини ХХ ст., а також літературного процесу 1960–1970-х років був переслідуваний радянським режимом. Численні його літературознавчі статті присвячені і діячам “Руської Трійці”, поетиці роману, літературному процесові 1960–1990-х років ХХ ст. Його літературознавчий доробок та есеїстика пройняті глибоким почуттям патріотизму, любові до рідної землі та української національної культурної спадщини.

Любомир Тадейович більш як два десятиліття викладав українську літературу у Львівському університеті, а також був членом спеціалізованих вчених рад із захисту

кандидатських і докторських дисертацій у Львівському та інших університетах. Під керівництвом професора Любомира Сеника були захищені 3 кандидатських та 1 докторська дисертації.

До останніх днів Любомир Тадейович, окрім інтенсивної наукової діяльності, активно виступав як громадський діяч, публікуючи статті, есе, відозви в мережі Інтернет та в різних засобах масової інформації, разом із представниками численних громадських організацій готував різні науково-практичні конференції, семінари, круглі столи регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів.

У публікаціях про громадські справи завжди висловлював принципові національно-патріотичні позиції щодо розвитку Української держави на засадах демократії, національного самоусвідомлення громадян, європоцентризму. Не терпів проявів шовінізму, нехтування демократичними засадами державного будівництва, гуманістичними ідеалами. Професор Любомир Сеник піддавав нищівній критиці прояви корупції, нечесного ставлення до матеріальних ресурсів народу задля особистої наживи, фальшування культурної пам'яті української нації. Його національно-демократичні позиції в час бурхливого розвитку Народного руху України як масової громадської та політичної організації дозволили йому разом із В'ячеславом Чорноволом, Левком Лук'яненком, братами Горинями, Іваном Гелем та іншими відомими громадсько-політичними діячами максимально сприяти консолідації патріотичних сил Львівщини.

Як письменник і науковець, був відзначений численними преміями, як-от: за роман "Ізйди, сатано!" удостоєний Міжнародної літературної премії ім. Богдана Нестора Лепкого (2000); за книжку публіцистики й есеїстики "De rebus publicis" (Львів, 2007) – Львівською обласною премією імені В. Чорновола; за книгу прози "Палаюча троянда" (Львів, 2015) – премією Фонду Українського вільного університету (США, 2016); за книгу "Доба розстріляного відродження. Роман опору. Національна ідентичність. Література в час тоталітаризму" (Львів, 2016) – Львівською обласною премією в галузі культури, літератури, мистецтва, журналістики та архітектури імені академіка Михайла Возняка.

До голосу професора Любомира Сеника завжди дослухалася значна частина української інтелігентної громадськості. Резонанс його творчості засвідчував те, що з нагоди 80-річчя від дня народження Любомира Тадейовича у Львівському університеті у знак пошани вийшов друком об'ємний том наукових і критико-літературознавчих праць колег і поціновувачів його творчості "Таємниця слова" (Львів, 2012), в якій автори різноаспектно осмислили, зокрема, і його творчість.

Як учений і письменник Любомир Сеник до останніх днів мав чимало творчих задумів, які, мабуть, не цілком вдалося реалізувати за життя. Але всі, хто його знав, запам'ятають його постійний духовний неспокій, оте навігасне бажання творити, яким надихав і інших до праці.

Світлий образ щирої, інтелігентної, зичливої особистості професора Любомира Сеника як Людини, Громадянина, Науковця, Письменника назавжди залишиться у нашій пам'яті!

* * *

Як відомо, Любомир Тадейович був майже постійним учасником різних франкознавчих заходів (засідань семінару “Перехресні стежки”, конференцій, поетичних читань, презентацій книг тощо), які організовували франкознавці Львівського національного університету імені Івана Франка, Інституту Івана Франка НАН України та Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка. У знак глибокої пошани до нього як одного з найцікавіших франкознавців сучасності у рубриці “Інтерпретація Франкового тексту” цього збірника публікуємо текст статті, яку запропонував науковець як матеріал до виступу на XXIV Щорічній науковій франківській конференції “Серця твою почують давню силу...”: Франкові виміри національної ідентичності”, що відбулася у Львівському національному університеті імені Івана Франка 23 жовтня 2020 р.